

Міністерство освіти і науки України  
Національний технічний університет  
«Дніпровська політехніка»

Кафедра історії та політичної теорії



**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**  
В. о. завідувача кафедри  
Зєнкін М.В.  
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Економічна історія України та зарубіжних країн»**

Галузь знань .....	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність .....	В9 Історія та археологія
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітня програма .....	Соціальна антропологія
Спеціалізації .....	-
Статус .....	вибіркова
Загальний обсяг .....	8 кредитів ЄКТС (240 годин)
Форма підсумкового контролю .....	іспит
Термін викладання .....	2-й семестр
Мова викладання .....	українська

Викладач: проф. Василенко В.О.

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н. р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_ р.  
(підпис, ПІБ, дата)

на 20\_\_/20\_\_ н. р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_ р.  
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро  
НТУ «ДП»  
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна історія України та зарубіжних країн» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія» спеціальності В9 Історія та археологія / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка», каф. історії та політичної теорії. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

Розробник:

Василенко Віталій Олександрович – професор, доктор історичних наук, професор кафедри історії та політичної теорії.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності В9 «Історія та археологія» (протокол №4 від 29.08.2025 р.).

## **ЗМІСТ**

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ .....	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ .....	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ .....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	8
6.1 Шкали .....	8
6.2 Засоби та процедури.....	8
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	13
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

## 1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета дисципліни** – поглиблене вивчення різних аспектів економічного розвитку України та зарубіжних країн і регіонів протягом різних етапів історії людства, від найдавніших часів до сьогодення, та отримання здобувачами вищої освіти на основі цього цілісного уявлення про даний аспект світової історії.

Реалізація мети вимагає трансформації дисциплінарних результатів навчання та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

## 2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	Зміст
ДР1	знати хронологічні межі, джерела та історіографію проблеми
ДР2	вміти аналізувати основні факти, події, процеси економічної історії України та зарубіжних країн
ДР3	вміти виокремлювати і характеризувати окремі етапи економічного розвитку людства в цілому та окремих країн і регіонів
ДР4	вміти аналізувати і характеризувати економічні інтереси окремих суспільних груп, держав та міждержавних союзів на різних етапах вітчизняної та світової історії
ДР5	вміти аналізувати роль і місце України в економічних процесах у минулому та в наш час

## 3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф2 Всесвітня історія	знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом; розуміти контекст і причини відповідних історичних подій; виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов; розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу.
Ф7 Історія первісного суспільства	знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом; розуміти контекст і причини відповідних історичних подій; здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
Ф8 Історія України	знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом; розуміти контекст і причини відповідних історичних подій;

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов; розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу.
Ф9 Нова історія Європи та Америки	знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом; розуміти контекст і причини відповідних історичних подій; виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов; розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу.
Ф12 Новітня історія Європи та Америки	знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом; розуміти контекст і причини відповідних історичних подій; виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов; розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу.
Ф13 Історія Азії та Африки	знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом; розуміти контекст і причини відповідних історичних подій; здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов; розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу.

#### 4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години							
	денна			вечірня		заочна		
	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	135	54	81	-	-	-	-	-
практичні	105	36	69	-	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	240	90	150	-	-	-	-	-

## 5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<b>ЛЕКЦІЇ</b>	<b>135</b>
ДР1	<b>1. Предмет, завдання та основні проблеми дисципліни</b>	5
ДР2-ДР3	<b>2. Економіка первісної доби</b>	5
ДР2-ДР4	<b>3. Економічний розвиток цивілізацій Давнього Сходу</b>	5
ДР2-ДР4	<b>4. Спірні проблеми економічної історії країн традиційного Сходу</b>	5
ДР2-ДР4	<b>5. Розквіт, занепад та розклад рабовласницького укладу в Римській державі</b>	5
ДР2-ДР4	<b>6. Соціально-економічний лад германських і слов'янських племен епохи Великого переселення народів. Західноєвропейський феодалізм: теорії та проблеми</b>	5
ДР2-ДР4	<b>7. Економічний розвиток Франції, Німеччини та Англії в середні віки</b>	5
ДР2-ДР4	<b>8. Зародження та розвиток капіталістичних відносин у країнах Західної Європи. Великі географічні відкриття та їхні наслідки</b>	5
ДР2-ДР4	<b>9. Світ-системний аналіз (за Ф.Броделем, Е.Валлерстайном та А.Франком)</b>	5
ДР2-ДР4	<b>10. Капіталістичний розвиток Нідерландів та Англії у XVI-XVIII ст. Промисловий переворот у Великій Британії</b>	5
ДР2-ДР4	<b>11. Господарство північноамериканських колоній Англії у XVII-XVIII ст. Економічний розвиток США до Громадянської війни</b>	5
ДР2-ДР4	<b>12. Поділ світу на кінець XVIII ст. та особливості колоніальної політики провідних європейських держав</b>	5
ДР2-ДР5	<b>13. Економічний розвиток Росії протягом XV – першої половини XIX ст. Реформи 1860-70-х рр.</b>	5
ДР2-ДР5	<b>14. Марксистська теорія монополістичного капіталізму (імперіалізму) як останньої стадії розвитку капіталістичного суспільства: аргументи та хиби</b>	5
ДР2-ДР4	<b>15. Особливості економічного розвитку провідних держав Заходу другої половини XIX – початку XX ст.</b>	5
ДР2-ДР4	<b>16. Незахідний світ в “імперіалістичну” добу</b>	5
ДР2-ДР5	<b>17. I Світова війна та її наслідки для світової економіки</b>	5
ДР2-ДР4	<b>18. Міжвоєнний розвиток США. Досягнення та хиби “нового курсу” Ф.Рузвельта</b>	5

ДР2-ДР4	<b>19. Економіка провідних європейських країн у 20-30-і рр. ХХ ст.</b>	5
ДР2-ДР5	<b>20. II Світова війна: економічні аспекти</b>	5
ДР2-ДР4	<b>21. Фактори “економічного дива” повоєнних Японії та ФРН</b>	5
ДР2-ДР5	<b>22. Етапи європейської економічної інтеграції, Утворення Європейського Союзу та його наслідки</b>	5
ДР2-ДР5	<b>23. Економіка СРСР у 50-80-і рр. та фактори її занепаду</b>	5
ДР2-ДР5	<b>24. Виникнення, розвиток і крах світової соціалістичної системи</b>	5
ДР2-ДР5	<b>25. Процеси глобалізації та переходу до “постіндустріального” суспільства в сучасному світі</b>	5
ДР2-ДР4	<b>26. Економічні реформи у КНР: соціально-економічні та політичні наслідки</b>	5
ДР2-ДР4	<b>27. Криза і розпад колоніальної системи після II Світової війни. Теорія “неоколоніалізму”. Проблеми економічного розвитку країн “третього світу”</b>	5
	<b>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</b>	<b>105</b>
ДР2-ДР3	1. Доба первісного ладу на теренах сучасної України	5
ДР2-ДР4	2. Господарство античного світу. (Греція. Рим до II ст. до н. е.)	6
ДР2-ДР5	3. Розвиток господарства на теренах сучасної України протягом бронзової та ранньої залізної доби (до початку Великого переселення народів)	6
ДР2-ДР4	4. Економічний розвиток Італії та Іспанії в середні віки	6
ДР2-ДР4	5. Європейські міста в добу Середньовіччя. “Комунальні революції” та їхні наслідки	6
ДР2-ДР5	6. Розвиток господарства на теренах сучасної України (від початку н. е. до литовсько-польської доби)	6
ДР2-ДР4	7. Економіка високих цивілізацій Центральної і Південної Америки (майя, ацтеки, інки)	4
ДР2-ДР5	8. Економіка українських земель від середини XIV до середини XVII ст.	6
ДР2-ДР4	9. Економічний розвиток Франції та Німеччини XVI – першої половини XIX ст.	6
ДР2-ДР5	10. Господарство Німеччини і Австро-Угорщини другої половини XIX – початку XX ст..	6
ДР2-ДР4	11. Економіка Японії, Китаю, Індії та Османської імперії у XIX та на початку XX ст.	6
ДР2-ДР5	12. Економічний розвиток українських земель протягом XVIII – початку XX ст.	6
ДР2-ДР4	13. Господарство країн Азії, Африки і Латинської Америки протягом 1920-30-х рр.	6

ДР2-ДР5	14. “Воєнний комунізм”, НЕП, індустріалізація і колективізація в Радянській Україні. Економіка західноукраїнських земель міжвоєнної доби	6
ДР2-ДР4	15. Економіка США та Канади після II Світової війни	6
ДР2-ДР4	16. Велика Британія та Франція в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.	6
ДР2-ДР5	17. Господарство УРСР у 1945-1991 рр.	6
ДР2-ДР5	18. Проблеми та здобутки української економіки після здобуття незалежності	6

## 6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об’єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

### 6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційної відсутності національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

#### *Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»*

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

### 6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

### Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	Процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; письмова екзаменаційна робота
Практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати письмову екзаменаційну роботу, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кожен екзаменаційний білет містить 5 питань для розгорнутої відповіді.

Значення оцінки за виконання екзаменаційної роботи визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

### 6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де  $a$  – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення;  $m$  – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

**Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го  
кваліфікаційного рівня за НРК**

<b>Опис кваліфікаційного рівня</b>	<b>Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії</b>	<b>Показник оцінки</b>
<b><i>Знання</i></b>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
<b><i>Уміння/навички</i></b>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
<b>Комунікація</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</li> <li>♦ збір, інтерпретація та застосування даних;</li> <li>♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</li> </ul>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- правильна;</li> <li>- чиста;</li> <li>- ясна;</li> <li>- точна;</li> <li>- логічна;</li> <li>- виразна;</li> <li>- лаконічна.</li> </ul> <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- послідовний і несуперечливий розвиток думки;</li> <li>- наявність логічних власних суджень;</li> <li>- доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням;</li> <li>- правильна структура відповіді (доповіді);</li> <li>- правильність відповідей на запитання;</li> <li>- доречна техніка відповідей на запитання;</li> <li>- здатність робити висновки та формулювати пропозиції</li> </ul>	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p>	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<b><i>Відповідальність і автономія</i></b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</li> <li>◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</li> <li>◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</li> <li>◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</li> <li>◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</li> </ul>	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) управління комплексними проектами, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> <li>- дослідницький характер навчальної діяльності, позначений вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію;</li> <li>- здатність до роботи в команді;</li> <li>- контроль власних дій;</li> </ul> </li> <li>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: <ul style="list-style-type: none"> <li>- обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів;</li> <li>- самостійність під час виконання поставлених завдань;</li> <li>- ініціативу в обговоренні проблем;</li> <li>- відповідальність за взаємовідносини;</li> </ul> </li> <li>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> <li>- використання професійно-орієнтованих навичок;</li> <li>- використання доказів із самостійною і правильною аргументацією;</li> <li>- володіння всіма видами навчальної діяльності;</li> </ul> </li> <li>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> <li>- ступінь володіння фундаментальними знаннями;</li> <li>- самостійність оцінних суджень;</li> </ul> </li> </ol>	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	- високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

## 7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовуються лабораторне та мультимедійне обладнання; дистанційна платформа Moodle.

## 8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства та бідності. – 2-ге вид, випр. – К.: Наш Формат, 2017. – 440 с.
2. Бродель Ф. Ідентичність Франції / Пер. з фр. С. Глухової. – Кн.1. Простір та історія. – К., 2013  
[https://shron1.chtyvo.org.ua/Fernand\\_Braudel/Identychnist\\_Frantsii\\_Knyha\\_1\\_Prostir\\_ta\\_istoriia.pdf](https://shron1.chtyvo.org.ua/Fernand_Braudel/Identychnist_Frantsii_Knyha_1_Prostir_ta_istoriia.pdf); Кн.2. Люди і речі. – К., 2014  
[https://chtyvo.org.ua/authors/Fernand\\_Braudel/Identychnist\\_Frantsii\\_Knyha\\_2\\_Liudy\\_i\\_rechi/](https://chtyvo.org.ua/authors/Fernand_Braudel/Identychnist_Frantsii_Knyha_2_Liudy_i_rechi/); Кн.3. Люди і речі. – К., 2017.
3. Гуржій О., Реєнт О., Шапошнікова Н. Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половина XVII – початок XX ст.). – К.: Інститут історії України НАН України, 2018. – 365 с.
4. Дейвіс Н. Європа Історія. [Пер. з англ. П. Тарашук, О. Коваленко]. – К.: Основи, 2020. – 1464 с.
5. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження в двох томах. – Т.1  
<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-572-1/978-966-521-572-1.pdf>; Т.2  
<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-573-8/978-966-521-573-8.pdf>
6. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 476 с.

7. Історія економіки та економічної думки: Підручник / В.В. Козюк, Л.А. Родіонова, О.В. Длугопольський [та ін.]; за ред. В.В. Козюка, Л.А. Родіонової. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015 – 792 с.
8. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Історія економіки та економічної думки” / Укл. О.І. Пікулик, В.А. Зеленко, Х.В. Шпарик. – Л.: ЛНУ ім. І.Франка, 2018.
9. Краус Н.М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки: Навч. посіб. / Н.М. Краус. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 504 с.
10. Морис Я. Чому Захід панує – натепер. Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. – К., 2014.
11. Стадвелл Дж. Чому Азії вдалося. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. – К.: Наш Формат, 2017. – 448 с.
12. Талеб Н. Антикрихкість. Про (не)вразливе у реальному житті. – К.: Наш Формат, 2018. – 408 с.
13. Талеб Н. Обдурені випадковістю. Незрима роль шансу в житті та бізнесі. – К.: Наш Формат, 2020. – 320 с.
14. Талеб Н. Чорний лебідь. Про (не)ймовірне у реальному житті. – К.: Наш Формат, 2021. – 392 с.
15. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу. – К.: Наш Формат, 2017. – 384 с.
16. Фергюсон Н. Імперія. Як Британія вплинула на сучасний світ / пер. з англ. К. Діса. – К.: Наш Формат, 2020. – 424 с.
17. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. – К., 2017. – 488 с.
18. Ха-Юн Чанг. Економіка: інструкція з використання. – 2-ге вид. – К.: Наш Формат, 2017. – 400 с.
19. Чуткий А. Нариси з економічної історії України. – Кн.1. На перехресті торгових шляхів. – К.: Темпора, 2013. – 616 с.
20. Чуткий А. Нариси з економічної історії України. – Кн.2. Буржуазна альтернатива: Українські землі в середині XVII – першій половині XVIII ст. – К.: Темпора, 2021. – 456 с.
21. Шарма Р. Злет і занепад країн. Хто виграє та програє на світовій арені. – К.: Наш Формат, 2018. – 408 с.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічна історія України та зарубіжних країн»  
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія»  
зі спеціальності В9 Історія та археологія

Розробник:  
Віталій Олександрович Василенко

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ  
у Національному технічному університеті  
«Дніпровська політехніка».  
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842  
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19